

CASUS G: LOCATIE STORT BIJ VEN

Bron

Bevoegd gezag

Situatie

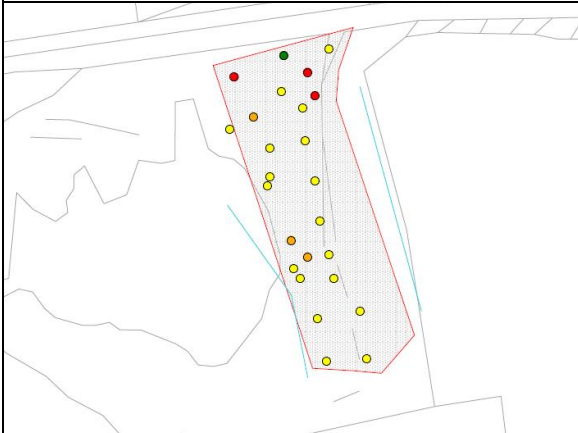
De locatie betreft een voormalige stortplaats, waarschijnlijk van alleen huishoudelijk afval. De oppervlakte van de locatie bedraagt 7.000 m². De locatie met functie natuur ligt niet in de provinciale EHS. Het natuurdoeltype is bos op arme zandgrond. Het huidige gebruik is bos. Het ven heeft geen recreatieve functie (zwemmen, vissen). Aangrenzend liggen een ven (westzijde), openbare weg met aan de overzijde een bedrijf (noordzijde), bedrijf en grasland/braak (oostzijde) en akkerbouw (zuidzijde). De periode van storten is onbekend. De stortlaag heeft een dikte van ca. 1,5 m.

Er is sprake van een grondwaterstromingsrichting naar het ven toe. Uit de stijghoogteverschillen tussen ondiepe en diepere peilbuizen volgt een (vrij forse) kwelsituatie, waardoor het grondwater in het ven opwelt.

Uit onderzoek blijkt dat plaatselijk matig tot sterk verhoogde gehalten zink en PAK en heel plaatselijk koper in de deklaag voorkomen. Op grond daarvan is gesteld dat mogelijk sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging waarbij spoedige sanering noodzakelijk is op grond van onaanvaardbare ecologische risico's (stap 2 van het Saneringscriterium). De provincie is als bevoegd gezag Wbb belast met de uitvoering van het onderzoek/sanering (vangnet art. 48 Wbb). Met het oog op de doelmatigheid van besteding van overheidsmiddelen wordt een locatiespecifieke beoordeling uitgevoerd (stap 3 van het Saneringscriterium) alvorens het bevoegd gezag Wbb wordt gevraagd een besluit te nemen over de ernst en spoed. Daartoe is een gestructureerde maatschappelijke afweging uitgevoerd als basis voor eventueel vervolgonderzoek (lees: Triade) dan wel een beschikking over de ernst en spoed.

Stap 1 NEN 5737: inventarisatie van de problemen veroorzaakt door bodemverontreiniging

1. In het grondwater zijn matige tot sterke zinkverontreinigingen gemeten. De gehalten zijn zeer hoog (>50.000 µg/l). Uit de analyseronden komt een beeld naar voren dat de sterkste verontreiniging zich bevindt onder de, aan de kant van het ven, resterende veenlaag. Dat duidt op wegzijging ter plaatse van het stort en kwel door het veenpakket ter plaatse van het ven;
2. De dikte van de deklaag varieert van 0,05 tot 1 m en is gemiddeld 0,35 m. De deklaag bestaat uit humeuze grond zonder veel bijmengingen;
3. Er is geen niveauverschil tussen bovenzijde stort en het omringende maaiveld;
4. De deklaag is plaatselijk matig tot sterk verontreinigd met zink en PAK en bij één boring tevens met koper en lood. Verder lichte

verontreinigingen met minerale olie en PAK;

5. De aangrenzende waterbodem is licht verontreinigd met lood, zink, minerale olie, EOX en PAK;
6. In het aangrenzende oppervlaktewater is een concentratie zink gemeten boven de streefwaarde;
7. Op basis van stap 2 van het Saneringscriterium is sprake van onaanvaardbare ecologische risico's. De risico's beperken zich tot een afgebakend (klein) deel van het gehele stort; Op basis van het bodemonderzoek bedraagt de oppervlakte TD > 0,25 = 150 m² < 500 m². De oppervlakte TD > 0,65 = 75 < 50 m².
8. Er is geen sprake van onaanvaardbare humane of verspreidingsrisico's.
9. De locatie valt onder het gebiedstype 'natuur'.

De concentraties in het grondwater, in de waterbodem en in het water ondersteunen de hypothese dat er kwel van het grondwater naar het ven plaatsvindt. Daarmee lijkt sprake van een stabiele situatie zolang de kwelsituatie in stand blijft. Er zijn geen ontwikkelingen die er op wijzen dat dit gaat veranderen. De

verontreiniging in de waterbodem en het oppervlaktewater is na al die jaren niet zodanig toegenomen dat er risico's zijn. Vermoedelijk absorbeert de veenlaag een deel van de verontreiniging. Het ven maakt geen onderdeel uit van een groter oppervlaktewatersysteem, zodat verspreiding van slib via stroming niet aanwezig is.

Stap 2 NEN 5737: Inventarisatie van actoren

Eigenaar (particulier);
Provincie als bevoegd gezag Wbb, en tevens belast met de uitvoering van onderzoek en sanering voor zover daar anderszins niet in voorzien (vangnet Wbb)
Waterschap (oppervlaktewaterkwaliteitsbeheerder)
Externe ecooloog

Stap 3 NEN 5737: oprichting overleggroep

De overleggroep bestaat uit:
De eigenaar: De eigenaar heeft belang bij een afweging die hem een zo groot mogelijke vrijheid van handelen geeft. Sanerende maatregelen of gebruiksbepalingen kunnen zijn vrijheid om over zijn eigendom te beschikken beknotten;
De provincie: De provincie heeft belang bij een doelmatige besteding van middelen en een goed onderbouwd besluit ernst en spoedeisendheid van sanering
Het waterschap: Het belang van het waterschap ligt in een goede kwaliteit van het oppervlaktewater en het ondiepe grondwatersysteem.
De externe ecooloog behartigt de ecologische waarden.

Proces

1. De leden van de overleggroep krijgen vooraf een overzicht van de kenmerken van de locatie (ligging, gebruik, problematiek, ontwikkelingen ter plaatse en in de omgeving);
2. De overleggroep komt bij elkaar. Voor zover gewenst wordt de voorinformatie nog toegelicht en worden andere vragen over het proces beantwoord;
3. De overleggroep, per organisatie, spreekt naar elkaar uit wat de verwachtingen en doelen zijn voor deze locatie en wat men met de maatschappelijke afweging wil bereiken.
4. De overleggroep gaat ter plekke kijken. Tijdens de bezichtiging wisselen de leden observaties en bevindingen uit;
5. In een afsluitende zitting worden de observaties en bevindingen verzameld, worden de verschillende opties voor een aanpak bediscussieerd en komt de overleggroep tot een ruw advies;
6. Het ontwerpadvies wordt nogmaals voorgelegd aan de overleggroep en definitief vastgesteld en aangeboden aan het bevoegd gezag Wbb.

Overweging afweging

1. De ecologisch risicovolle situatie is beperkt tot een ca. 1 % van het oppervlak van het stort;
2. De begroeiing op het stort wijkt niet af van de begroeiing er om heen;
3. Het stort maakt onderdeel uit van een karakteristieke begroeiing rondom het ven;
4. Ingrijpende maatregelen waarbij de begroeiing schade ondervindt leidt tot een te grote aantasting van een kenmerkend landschappelijk element;
5. Het afgraven voor sanering van een beperkt deel van de locatie geeft geen ingrijpende aantasting van het landschappelijk element;
6. De deelsanering kan gecombineerd worden met beheer aan de begroeiing, zodat er zo min mogelijk verstoring/schade op de locatie plaatsvindt;
7. Het ven maakt geen onderdeel uit van een groter oppervlaktewatersysteem;
8. Op grond van de gegevens lijkt er sprake te zijn van een natuurlijke isolatie van de grondwaterverontreiniging.

Conclusie afweging

De overleggroep is van mening dat verder (ecologisch) onderzoek geen meerwaarde heeft. De informatie uit het nader onderzoek en stap 2 van het Saneringscriterium heeft voldoende inzicht geboden in de verontreinigingssituatie. De overleggroep is verder van mening dat de ecologische risico's zodanig groot zijn dat een spoedige sanering noodzakelijk is. Met een selectieve en beperkte ingreep kunnen de ecologisch meest risicovolle deellocaties gesaneerd worden zonder grote afbreuk te doen aan de landschappelijke waarde van de omzoming van het ven. Verspreidingsrisico's van de ernstige grondwaterverontreiniging zijn gering vanwege een natuurlijke isolatie.

Vervolg

Het beschreven geval is reëel, de beoordeling fictief.

Voetnoot van auteurs toelichting

In dit geval valt te overwegen om de gebiedstype "natuur" ter discussie te stellen. Het gaat hier om een klein plukje groen in een overigens landbouwkundig gebruikt gebied. De overleggroep had in dit geval ook tot de conclusie kunnen komen dat het hier om "groen met natuurwaarden" gaat. In dat geval worden de toetswaarden niet overschreden en is geen sprake van onaanvaardbare ecologische risico's.